

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра української літератури



**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан філологічного факультету

проф. Борис БУНЧУК

“5” вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

навчальної дисципліни

**“Література Буковини II половини XIX ст.”**

вибіркова

Освітньо-професійна програма **“Українська мова та література”**

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший бакалаврський  
філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

Чернівці 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Література Буковини II половини XIX ст.” складена відповідно до освітньо-професійної програми “Українська мова та література”, спеціальності 035 Філологія, галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №9 від “2” вересня 2018 року).

Розробник: Попович Олександр Орестович, доцент, кандидат філологічних наук

Затверджено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 року

Завідувач кафедри

Валентин МАЛЬЦЕВ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 2 від 5 вересня 2022 року

Голова методичної ради  
філологічного факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

**1. Мета навчальної дисципліни:** Мета курсу полягає у формуванні в студентів глибокого розуміння основних тенденцій розвитку української літератури на Україні в II-й половині XIX ст. в цілому і на Буковині зокрема. Програма передбачає вивчення життєвого і творчого шляху видатних українських письменників буковинського краю та освоєння сюжетів, образів, художньо-стильових особливостей їх творчої спадщини.

Перевага вибіркової дисципліни полягає в тому, що здобувачі освіти можуть отримати системні поглиблені знання на лекційних і практичних заняттях про зародження та розвиток української літератури на Буковині в другій половині XIX ст. з урахуванням родових систем поезії, прози, драматургії, провідних їх жанрів, а також специфіки політичного та духовного життя в краї на той час; з'ясувати маловідомі сторінки з літературного життя краю, які можуть стати в майбутньому об'єктами наукових студій

**2. Результати навчання:**

**ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

**ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

**ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

**ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК 11.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

**ФК 5.** Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

**ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

**ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від спеціалізації).

**ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

**ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

**ФК 15.** Здатність вільно оперувати основними поняттями, концепціями і фактами сучасної літературознавчої науки.

**ПРН 2.** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

**ПРН 3.** Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

**ПРН 6.** Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

**ПРН 8.** Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

**ПРН 11.** Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

**ПРН 13.** Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

**ПРН 14.** Використовувати мови, які передбачені програмою для вивчення, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

**ПРН 15.** Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

**ПРН 16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

**ПРН 17.** Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.

**ПРН 22.** Знати й розуміти тенденції розвитку української літератури на Буковині, ідейно-тематичний зміст і стильові особливості художніх творів буковинських письменників.

Відповідно до вимог результативності навчання здобувач освіти повинен:

**знати:**

- суспільно-історичні умови розвитку української культури на Буковині від найдавніших часів до перших десятиріч ХХ ст.;
- етапи становлення і розвитку української літератури на Буковині в ХІХ ст.;
- життя і творчість основоположника української літератури на Буковині Ю.Федьковича та його сучасників і наступників Сидора та Григорія Воробкевичів, Є.Ярошинської, Ом.Поповича та ін.;
- напам'ять окремі поетичні тексти, зазначені в робочій програмі;
- літературознавчі праці провідних українських вчених про українську літературу Буковини та окремих її представників ХІХ – початку ХХ ст.

**уміти:**

- комплексно проводити аналіз літературно-художніх текстів;
- при аналізі виділяти ідейно-тематичний та художньо-стильовий зміст творів;
- здійснювати порівняльний аналіз образів, сюжетів, мотивів творів буковинських авторів з відповідниками в українській та світовій літературі.

### 3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	II	4	3	90	16	14			60		залік
Заочна	II	4	3	90	8	8			74		залік

#### 3.1. Загальна інформація

Дисципліна «Література Буковини (II половина XIX століття)» поділена на два навчальні модулі, які зорієнтовані на засвоєння знань студентами про український літературний процес Буковини другої половини XIX ст. На лекції та практичні заняття відводиться відповідно 16 та 14 годин. Години, відведені на самостійну роботу покликані сприяти узагальненню лекційного матеріалу, розширювати знання студентів про літературно-художній простір другої половини XIX століття в цілому.

#### 3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 1. Юрій Федькович – зачинатель нової української літератури на Буковині</b>												
Тема 1. Вступ. Суспільно-історичні умови розвитку української літератури Буковини від найдавніших часів до 1918 року.		2	2			4			1	1			8

Тема 2. Життя та творчий шлях Юрія Федьковича.		2	2			10		1	1			10
Тема 3. Прозова творчість Юрія Федьковича		2	2			8		1	1			10
Тема 4. Драматургія Юрія Федьковича.		2	2			8		1	1			8
Разом за ЗМ1		8	8			30		4	4			
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 2. Наступники Ю.Федьковича в українській літературі Буковини II пол. XIX століття.</b>											
Тема 1. Творчість братів Сидора та Григорія Воробкевичів.		2	2			8		1	1			10
Тема 2. Проза Сидора Воробкевича.		2	2			8		1	1			10
Тема 3. Драматургія Сидора Воробкевича.		2				6		1	1			8
Тема 4. Життя і творчість Омеляна Поповича.		2	2			8		1	1			10
Разом за ЗМ 2		8	6			30						
<b>Усього годин</b>		16	14			60		4	4			74

### 3.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Суспільно-політичне життя та розвиток духовно-освітньої культури Буковини в австрійський період.	2
2	Художня своєрідність поезії Юрія Федьковича. Поєми та балади.	2
3	Художньо-стильові особливості прози Юрія Федьковича.	2
4	Драматургія Ю.Федьковича та її сценічне життя.	2
5	Жанрове і змістове розмаїття поезії братів Сидора та Григорія Воробкевичів.	2

6	Новаторство прози та драматургії С. Воробкевича.	2
7	Поетичні та прозові обрії творчості О.Поповича	2
	Усього годин:	14

### 3.4. Самостійна робота студента (ІНДЗ)

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	Культурне життя і освіта на Буковині за молдавського періоду. Буковина як окремий край Австрії: національне відродження Буковини (культурно-національне життя українців краю).	4
2	Роль О.Маковея у вивченні життєпису Юрія Федьковича; Законспектувати статтю І.Франка «Молодий вік Осипа Федьковича».	6
3	Сучасні буковинські літературознавці про Юрія Федьковича.	2
4	Мотиви лірики Юрія Федьковича. Фольклор у поезії Юрія Федьковича.	2
5	Образи ватажків селянського руху в баладах «Юрій Гінда» та «Шипітські берези».	2
6	Казки Юрія Федьковича, що постали на ґрунті фольклору. Казки Ю.Федьковича літературного походження.	4
7	Фольклорні мотиви у прозі Ю.Федьковича. Законспектувати статтю Лесі Українки «Малорусские писатели на Буковине».	4
8	М.Драгоманов, І.Франко, О.Колесса про драматургію Юрія Федьковича.	4
9	Драматургія Юрія Федьковича на театральних підмостках.	4
10	О.Маковей – дослідник та видавець творів С.Воробкевича. Іван Франко про Сидора Воробкевича.	4
11	Історична тематика в ліро-епічній творчості Сидора Воробкевича.	2
12.	Проблематика нарисів С.Воробкевича. Гумористична проза С.Воробкевича.	4

13.	Оцінка прозової спадщини С. Воробкевича у літературній критиці.	4
14.	Сидір Воробкевич і театральне життя Буковини в II половині XIX ст..	2
15.	Доля творчого доробку Григорія Воробкевича.	4
16.	Роль Омеляна Поповича в духовному відродженні Буковини.	2
17.	Омелян Попович – дослідник українського літературного процесу.	4
18.	Омелян Попович – редактор і видавець буковинських календарів.	2
	Усього год.	60

\* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

#### 4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка А (90 - 100 балів) або „**відмінно**” (зараховано) виставляється за відповідь, яка містить вичерпне розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена літературною, багатомовною, містити посилання на наукові та методичні джерела з порушених проблем. Рівень компетентності студента високий (творчий).

Оцінка В (80 - 89 балів) або „**дуже добре**” (зараховано) виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено незначні порушення в послідовності викладу матеріалу. Рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний).

Оцінка С (70 - 79 балів) або „**добре**” (зараховано) виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне висвітлення запитань білета, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення у послідовності викладу матеріалу. У відповіді допускаються стилістичні помилки. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на заліку успішно відповів на поставлені теоретичні та практичного характеру завдання. Рівень компетентності достатній (конструктивно-варіативний).

Оцінка D (60 - 69 бали) або „**задовільно**” (зараховано) виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх



запитань, поверхово аргументує основні положення відповіді, допускає порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не підкріплює теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання. Рівень компетентності середній (репродуктивний).

Оцінка E (50 - 59 балів) або „**достатньо**”(зараховано) виставляється за відповідь, яка містить неповне висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. При відповіді допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання. Рівень компетентності середній (репродуктивний).

Оцінка FX (35-49 балів) або „**незадовільно**” (незараховано) виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі і він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на заліку містить неправильне висвітлення поставлених питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє тлумачення, мова містить суржик, він також може бути оцінений незадовільно. Рівень компетентності низький (рецептивно-продуктивний).

Оцінка F (1-34 балів) або „**незадовільно**” (незараховано) виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповіді на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно. Рівень компетентності низький (рецептивно-продуктивний).

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
<b>Відмінно</b>	A (90-100)	відмінно
<b>Добре</b>	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
<b>Задовільно</b>	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо

<b>Незадовільно</b>	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

## 5. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

## 6. Форми поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль –
- усна відповідь;
- письмова відповідь;
- тестування;
- підсумковий контроль – залік.

## 7. Рекомендована література

### 7.1. Фахова (основна)

1. Богайчук М. А. Література і мистецтво Буковини в іменах / М. А.Богайчук. Чернівці : Букрек, 2005. 311 с.
2. Буковина. Історичний нарис / редколегія Костишин С., Ботушанський В., Добржанський О., Макар Ю. та ін. Чернівці : Зелена Буковина, 1998. 416 с.
3. Бурбан В. Образки і силуети. Статті, нариси, есе. К.: «Сільські вісті», 2020. 368 с.
4. Губар О., Дігтяр С., Романець О., Чернець Л. Літературна Буковина / О. Губар, С. Дігтяр, О. Романець, Л. Чернець. К. : Дніпро, 1966. 227 с.
5. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини ХІХ – поч. ХХ ст. : монографія / О. Добржанський. –Чернівці : Золоті литаври, 1999. 574 с.
6. Єфремов С. Історія українського письменства / Сергій Єфремов; фах. ред. і передм. д. філол. наук, проф. М. К. Наєнка. К. : Femina, 1995. 608 с.
7. Жуковський Аркадій. Історія Буковини / Аркадій Жуковський : у 2-х частинах. Ч.І. Чернівці, 1991. 120 с. ; Ч. ІІ. Чернівці, 1994. 222 с.
8. Історія української літератури ХІХ століття. 70-90-ті роки : у 2-х кн. / за ред. О. Гнідан. Кн. І. К. : Вища школа, 2002. 576 с.
9. Історія української літератури ХІХ століття : у 2-х кн. / за ред. М. Жулинського. К. : Либідь, 2006. Кн. 2. 711 с.
10. Історія української літератури ХІХ століття : у 3-х кн. / за ред. М.Яценка. Кн. 2. К. : Либідь, 1996. 382 с.
11. Історія української літератури : у 8 томах. Т. 3. К. : Наук.думка, 1968.
12. Історія української літератури : у 8 томах. Т. 4. – Кн. 2. К. : Наук.думка, 1969. 451

13. Історія української літератури: У 12 т. К.: Наук. думка, 2020. Т.7. Кн.1 / Наук. редактор Л. Мороз. 532 с.; Кн.2. 2021.
14. Квітковський Д., Бринзан Т., Жуковський А. Буковина: її минуле і сучасне / Д. Квітковський, Т. Бринзан, А. Жуковський. Париж-Філядельфія-Дітройт, 1956. 965 с.
14. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: У 10 т. К.: ВЦ «Академія», 2013. Т.1. 512 с.; Т.2. 624 с.
15. Письменники Буковини : хрестоматія: у 2-х ч. / за ред. Б. Мельничука, М. Юрійчука. Ч.І. Чернівці : Прут, 2001. 799 с.
16. Письменники Буковини початку ХХ століття / упорядк., підгот. текстів, довідки про письм., приміт і поясн. слів О. С. Романця та Ф. П. Погребенника, вступна стаття А. Коржупової. К. : Державне видавництво художньої літератури, 1958. 448 с.
17. Приходько І. Творчі портрети українських письменників ХХ століття / Інна Приходько. Тернопіль : Кн.-журн. вид-во «Тернопіль», 1993. 157 с.

## 7.2. Допоміжна

1. Буковина. Історичний нарис / редколегія Костишин С. С., Ботушанський В. М., Добржанський О. В., Макар Ю. І. та ін. Чернівці : Зелена Буковина, 1998. 416 с.
2. Бурбан В. «Буковинський соловій» (Юрій Федькович) // Бурбан В. Образки і силуети. К.: «Сільські вісті», 2020. С.92-95.
3. Гуць Г. Юрій Федькович і західноєвропейська література / Г. Гуць. К. : Вища школа, 1985. 207 с.
4. Демочко К. Музична Буковина / Кузьма Демочко. К. : Музична Україна, 1990. 135 с.
5. Демочко К. Мистецька Буковина / Кузьма Демочко. Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. 336с.
6. Добржанський О., Макар Ю., Масан О. Хотинщина. Історичний нарис / Олександр Добржанський, Юрій Макар, Олександр Масан . Чернівці : «Молодий буковинець», 2002. 463 с.
7. Драгоманов М. Галицько-руське письменство / Михайло Драгоманов // Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці : в 2-х т. К. : Наукова думка, 1970. Т. І. С. 309-310.
8. Драгоманов М. По вопросу о малорусской литературе / Михайло Драгоманов // Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці : в 2-х т. К. : Наукова думка, 1970. Т. І. С. 378-379.
9. Загайко П. Вивчення творчості Юрія Федьковича / П. К. Загайко. К.: Рад. школа, 1981. 112с.
10. Ковалець Л. Педагогічна діяльність Юрія Федьковича як соціальний і моральний феномен / Лідія Ковалець // Рідна школа. 2009. – Ч. 4. С. 70-73.
11. Ковалець Л. Сторінками життя і творчості Юрія Федьковича : навч. посібник / Лідія Ковалень. Чернівці : Рута, 2005. 165 с.
12. Ковалець Л. Читаючи вірш Юрія Федьковича „Пречиста Діво, радуйся, Маріє!” / Лідія Ковалень // Українська мова і література в школі. 2005. Ч. 11. С. 18-20.
13. Ковалець Л. Юрій Федькович. Історія розвитку творчої індивідуальності письменника / Лідія Ковалець. К. : ВЦ „Академія”, 2011. 434 с.
14. Ковалець Л. «Нема світла понад рідне»: образ Буковини в художньому осягненні Юрія Федьковича // Слово і Час. 2016. №1. С.3-12.
15. Ковалець Л. Новознайдений спогад про Юрія Федьковича // Слово і Час. 2022. №3. С.100-108.
16. Коржупова А. Юрій Федькович. Літературний портрет / Ангеліна Коржупова. К. : Держлітвидав України, 1963. 108 с.
17. Лакиза М. Інтерпретація образу Довбуша в однойменній трагедії Ю.Федьковича / М. Лакиза // Юрій Федькович : тези доповідей Респ. наук. конференції, присвяч. 150-річчю з дня народження Ю. Федьковича. Чернівці, 1984. С. 50-51.

18. Лесин В. Дві поеми Ю. Федьковича про цісарську рекрутчину / В. М. Лесин // Юрій Федькович : статті та матеріали. Чернівці : видання ЧДУ, 1959. С. 61-80.
19. Лесин В. Юрій Федькович: до 150-річчя від дня народження / В. М. Лесин К. : Знання, 1984. 48 с.
20. Маковей О. Життєпис Осипа Юрія Гординського-Федьковича / за ред. Б. І. Мельничука, Л. М. Ковалець, О. В. Добржанського, К. М. Лук'янюка / Осип Маковей. Чернівці : Золоті литаври, 2005. 432 с.
21. Маковей О. Шипітські берези (замітки до кількох поем Федьковича) / Осип Маковей // Юрій Федькович в розвідках і матеріалах / упоряд. і прим. Г. І. Гуменюк, А. П. Коржупової, Ф. П. Погребенника та ін. К. : Державне видавництво художньої літератури, 1958. С.176-186.
22. Мельничук Б. Випробування істиною. Проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення) / Богдан Мельничук. К. : Академія, 1996. 272 с.
23. Мельничук Б. Життєписний монумент Буковинському Соловієві : [передмова] / Богдан Мельничук // Маковей О. Життєпис Осипа Юрія Гординського-Федьковича / за ред. Б. І. Мельничука, Л. М. Ковалець, О. В. Добржанського, К. М. Лук'янюка / Осип Маковей. Чернівці : Золоті литаври, 2005. С.3-14.
24. Мельничук Б. Поріднений з Буковиною / Богдан Мельничук. Чернівці : Рута, 2007. 80 с.
25. Нечиталюк М. Буковинський Кобзар : літературно-критичний нарис / Михайло Нечиталюк. Львів : Кн.-журн. вид-во, 1963. 95 с.
26. Пивоваров М. Юрій Федькович : літературно-критичний нарис / М. П. Пивоваров. К. : Держлітвидав України, 1954. 76 с.
27. Погребенник Ф. Юрій Федькович / Федір Погребенник // Федькович Ю. Поетичні твори. Прозові твори. Драматичні твори. Листи. К. : Наукова думка, 1985. С. 5-31.
28. Сінченко Г. І. До вивчення драматичних творів Ю. Федьковича / Г. І. Сінченко // Юрій Федькович : статті та матеріали. Чернівці, 1959. С. 151-159 с.
29. Сулятицький Т. Ю.Федькович на сцені Чернівецького театру імені Ольги Кобилянської / Т. Сулятицький // Юрій Федькович: тези доповідей Респ. наук. конференції, присвяч. 150-річчю з дня народження Ю.Федьковича. Чернівці, 1984. С.139-140.
30. Творчість Ю. Федьковича в контексті української та світової літератури: Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 274-275. Слов'янська філологія. Чернівці : Рута, 2005. 497 с.
31. Українка Леся. Малорусские писатели на Буковине / Леся Українка // Українка Леся. Твори : в 4-х т. К. : Дніпро, 1984. Т. 4. С. 140-154.
32. Федькович Ю. «Щоб не було запізно...» / Юрій Федькович // Буковинський журнал. 1994. №3-4. С.124-130.
33. Федькович Ю. Поетичні твори. Прозові твори. Драматичні твори. Листи / Юрій Федькович. К. : Наук. думка, 1985. 574 с.
34. Федькович Ю. Промова на повітовій вчительській конференції 30 березня 1871 р. / Ю. Федькович // Юрій Федькович : статті та матеріали. Чернівці : видання ЧДУ, 1959. С. 241-243.
35. Федькович Ю. Твори / упоряд., підгот. текстів, прим. Б. І. Мельничука, М. І. Юрійчука / Юрій Федькович. Чернівці : Буковина, 2004. Том I : Поезія. Ч. I : Лірика. 272 с.
36. Федькович Ю. Твори / упоряд., підгот. текстів, прим. Б. І. Мельничука, М. І. Юрійчука, Л. М. Ковалець, Л. М. Черняк / Юрій Федькович. Чернівці : Буковина, 2009. Т. I : Поезія, Ч. 2 : Ліро-епічні та епічні твори. 264 с.
37. Федькович Ю. Твори: в 2-х т. / упор., прим., вступ. ст. М. Нечиталюка / Юрій Федькович. К. : Держлітвидав України, 1960. Т.1. 630 с.
38. Федькович Ю. Твори: в 2-х т. / Юрій Федькович. К. : Дніпро, 1984. Т.1 : Поезії підгот. текстів, передм. Та прим. М. Ф. Нечиталюка. 463 с.

39. Франко І. Осип-Юрій Федькович (Кілька слів по поводу 25-літнього ювілею його літературної діяльності) / Іван Франко // Збір. творів : у 50 т. К. : Наук. думка, 1980. Т.27. С.37-39.
40. Франко І. Перше повне видання творів Федьковича / Іван Франко // Збір. творів : у 50 т. К. : Наук. думка, 1980. Т.33. С.116-136.
41. Шалата М. Й. Юрій Федькович. Життєвий і творчий шлях / М. Й. Шалата. К. : Дніпро, 1984. 239 с.
42. Юрій Федькович в розвідках і матеріалах / упоряд. і прим. Г. І. Гуменюк, А. П. Коржупової, Ф. П. Погребенника та ін. К. : Державне видавництво художньої літератури, 1958. 263 с.
43. Юрій Федькович : статті та матеріали. – Чернівці : вид-во Чернівецького державного університету, 1959. 249 с.
44. Юрій Федькович : тези доповідей Респ. Наук. конференції, присвяч. 150-річчю з дня народження Ю.Федьковича. Чернівці, 1984. 252 с.
45. Юрійчук М. «Бо я для України лиш живу!». Слово про Юрія Федьковича / Микола Юрійчук. Чернівці : Рута, 2002. 40 с.
46. Юрійчук М., Івашкевич З. Юрій Федькович: семінарій / М. І. Юрійчук, З. А. Івашкевич. К. : Вища школа, 1981. 231 с.

## Модуль 2.

1. Бабич Н. Педагогічна іпостась братів Сидора і Григорія Воробкевичів / Надія Бабич // Бабич Н. 15 не останніх із могікан. Педагоги і вчені Буковини другої половини ХІХ – початку ХХ століття. Чернівці : Букрек, 2010. С.19-36.
2. Бежан Н. Освітня діяльність О. Поповича на Буковині (кінець ХІХ – поч. ХХ ст.) // Буковинське віче. 1998. 7 листопада, 5 грудня.
3. Білинська М. Сидір Воробкевич / Марія Білинська. К. : Музична Україна, 1982.
4. Бурбан В. Сидір Воробкевич і брат його, Григорій // Бурбан В. Образи і силуети. К.: «Сільські вісті», 2020. С.96-99.
5. Вірші Григорія Воробкевича (Додаток) // Сидір Воробкевич. Вибрані поезії. К. : Рад. письменник, 1964. С.281-316.
6. Воробкевич Григорій. Поезії Григорія Воробкевича (Наума Шрама) / Григорій Воробкевич. Чернівці, 1904. 88 с.
7. Воробкевич І. Твори: в 3-х т. / Ізидор Воробкевич. Львів : З друкарні НТШ, 1909-1911.
8. Воробкевич С. Вибрані поезії. К. : Рад письменник, 1964. 335 с.
9. Воробкевич С. Вибрані твори / Сидір Воробкевич / упорядк., підгот. текстів, передмова та примітки П. Никоненка, М. Юрійчука. К. : Дніпро, 1987. 357 с.
10. Воробкевич С. Твори / Сидір Воробкевич / упорядк., підгот. текстів, вступна ст. та примітки М. Івасюка. Ужгород : Карпати, 1986. 562 с.
11. Воробкевич С. Хорові твори / Сидір Воробкевич / заг. редакція, упорядкув. та коментарі А. М. Кушніренка. К. : Муз. Україна, 1996.
12. Гречанюк Ю. Історична проза Сидора Воробкевича / Юрій Гречанюк // Буковинський журнал. 2001. Ч. 1-2.
13. Далавурак С. Батько народної освіти на Буковині / Степан Далавурак // Буковинське віче. 1992. 18 серпня.
14. Засенко О. Євгенія Ярошинська / О. Є. Засенко // Історія української літератури: у 8 т. К. : Наукова думка, 1969. Т. ІУ. С.101-111.
15. Івасюк М. Жайворонок рідного краю / Михайло Івасюк / Воробкевич С. Твори. Ужгород : Карпати, 1986. С. 5-21.

16. Кідешук І. Сидір Воробкевич – видатна постать буковинської культури // Кідешук І. Клич висот. Проза, літературна критика, публіцистика. Чернівці: Золоті литаври, 2011. 312 с.
17. Ковалець Л. М. Духовна спадщина від Євгенії Ярошинської : [вступна стаття] / Л. М. Ковалець // Ярошинська Є. Найдорожчий скарб. Чернівці : Золоті литаври, 2007. С. 5-11.
18. Коржупова А. Перша українська письменниця на Буковині : [вступна стаття] / Ангеліна Коржупова // Ярошинська Є. Вибрані твори / упорядк., підгот. текстів, примітки А. П. Коржупової. К. : Державне видавництво художньої літератури, 1958. С. 3-30.
19. Лесин В., Романець О. Сидір Воробкевич – поет : [вступна стаття] / В. Лесин, О. Романець // Воробкевич С. Вибрані поезії. К. : Рад. письменник, 1964. С. 3-33.
20. Мороз З. П. Західноукраїнська історична драма другої половини ХІХ ст. / З. П. Мороз // Мороз З.П. На позиціях народності. К. : Дніпро, 1971. Т.І.
21. Народні пісні з-над Дністра в записах Є. Ярошинської / упорядк., вступ. ст., примітки М. Гуця. К. : Муз. Україна, 1972.
22. Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х років ХІХ ст. / Є.Нахлік. К. : Наук. думка, 1988. С. 279-292.
23. Никоненко П. Буковинський жайвір / Петро Никоненко. Чернівці-Ніжин, 2011. 324с.
24. Никоненко П., Юрійчук М. Жайворонкова пісня з Буковини : [вступна стаття] / П. Никоненко, М. Юрійчук // Воробкевич С. Вибрані твори. К. : Дніпро, 1987. С. 5-18.
25. Никоненко П., Юрійчук М. Сидір Воробкевич : життя і творчість / Петро Никоненко, Микола Юрійчук. Чернівці : Рута, 2003. 208 с.
26. Никоненко П. М. С. І. Воробкевич : життя, творчість і місце в літературному процесі другої половини ХІХ ст. : автореф. дис. ... канд.. філол.. наук / Никоненко П. М. ; Чернівецький державний університет. Чернівці, 1975. 28 с.
27. Никоненко П.М. Буковинський жайвір. Сторінки життєпису Сидора Воробкевича. Чернівці-Ніжин, 2016. 240 с.
28. Пенішкевич О. І. Розвиток українського шкільництва на Буковині (ХУІІІ – початок ХХ століття) / О.І.Пенішкевич. – Чернівці, 2002. С. 314-326.
29. Погребенник Ф. Талановитий буковинський письменник: ( До 120-річчя з дня народження С.І.Воробкевича) / Ф. Погребенник // Рад. Буковина. 1956. 6 травня.
30. Погребенник Ф. Євгенія Ярошинська : [вступна стаття] / Федір Погребенник // Ярошинська Є. Твори / упорядк., підгот. текстів, приміт. Ф. Погребенника. К. : Дніпро, 1968. С. 5-23.
31. Попович О. Брати Воробкевичі в оцінці Осипа Маковей / Олександр Попович // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 9. Слов'янська філологія. Чернівці : ЧДУ, 1996. С.3-14.
32. Попович О. Осип Маковей – критик та історик літератури / Олександр Попович. Чернівці : Рута, 2001. 140 с.
33. Попович Ом. Відродження Буковини / Омелян Попович // Буковинський журнал. 1992. Ч. І. С. 123-151 ; Ч. 2-3. С. 166-196.
34. Приходько Інна. Євгенія Ярошинська / Інна Приходько // Приходько Інна. Творчі портрети українських письменників ХХ століття : посібник для вузів і шкіл. Тернопіль : Кн.-журн. вид-во «Тернопіль», 1993. С.14-25.
35. Романенко О. Євгенія Ярошинська / Олександр Романенко // Письменники Буковини : хрестоматія : у 2-х ч. / за ред. Б. Мельничука, М. Юрійчука. Ч.І. Чернівці : Прут, 2001. С. 186-190.
36. Романець О. Григорій Воробкевич / Олекса Романець // Письменники Буковини: хрестоматія : у 2-х ч. / за ред. Б. Мельничука, М. Юрійчука. Ч. І. Чернівці : Прут, 2001. С. 136-138.

37. Романець О. Поборник дружби народів / Олекса Романець // Рад. Буковина. 1988. 9 січня.
38. Старик В. Йому судилась інша доля / Володимир Старик // Молодий буковинець. 1988. 27 березня.
39. Стецько П. Фольклорно-етнографічна діяльність Є. Ярошинської / Павло Стецько // Матеріали XIX наук. сесії : тези доповідей. Чернівці, 1963. С. 32-35.
40. Юрійчук М. Омелян Попович / Микола Юрійчук // Письменники Буковини : хрестоматія : у 2-х ч. / за ред. Б. Мельничука, М. Юрійчука. Ч. I. С. 152-159.
41. Ярошинська Є. Вибрані твори / Євгенія Ярошинська / упорядк., підгот. текстів, вступ. ст. та примітки А. П. Коржупової. К. : Державне видавництво художньої літератури, 1958. 426 с.
42. Ярошинська Є. Найдорожчий скарб / Євгенія Ярошинська / упорядк., передмова, примітки Л. Ковалець. Чернівці : Золоті литаври, 2007. 172 с.
43. Ярошинська Є. Твори / Євгенія Ярошинська / упорядк., підгот. текстів, вступ. ст. та приміт. Ф. Погребенника. К. : Дніпро, 1968. 468 с.

## 8. Інформаційні ресурси

1. [http://lib.ndu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r\\_12/cgiirbis\\_64.exe?LNG=en&C21COM=S&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C,%20%D0%9B%D1%96%D0%B4%D1%96%D1%8F%40%3C.%3E&Z21ID=&S21SRW=A VHEAD&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=5&S21CNR=30](http://lib.ndu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=en&C21COM=S&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C,%20%D0%9B%D1%96%D0%B4%D1%96%D1%8F%40%3C.%3E&Z21ID=&S21SRW=A VHEAD&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=5&S21CNR=30)
2. <https://www.yakaboo.ua/ua/bukova-zemlja.html>
3. <http://www.ndu.edu.ua/storage/2021/nikonenko.pdf>
4. [https://dspu.edu.ua/native\\_word/wp-content/uploads/2016/04/2012-13.pdf](https://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2012-13.pdf)

## 9. Список художніх текстів для обов'язкового прочитання

### 1. Юрій Федькович

**Поезія:** «Нічліг», «Під Маджентов», «Співацька доля», «При відході», «Пречиста діво, радуйся, Маріє!», «Україна», «Окресни, Боян!», «Співацька добраніч», «На скін Тараса Шевченка», «У Вероні», «Трупарня», «Як я, браття, раз сконаю. Думка», «Довбуш», «Юрій Гінда», «Киртчали», «Празник у Такові», «Шельвах», «Золотий лев», «Гуцулка», «Сему-тому, хто цурається свого дому», «Новобранчик», «Лук'ян Кобилиця», «Нива», «До мого брата Олекси Чернявського», «Душко моя розмаїта», «Лем», «Одних виучують писарить...», «З окрушків», «Осьмий поменник Тарасові Шевченкові на вічну пам'ять», «На могилі званого мого брата Михайла Дучака у Заставні», «Дезертир», «Циганка», «Свекруха», «Волошин», «Багач» «Кресак», «Страж на Русі», «Баркарола», «Дикі думи», «Гуцул-Невір», «Шипітські берези», «Наші старі», «Браття опришки – гайда за чару!...», «Як засяду, браття, коло чари...», «Що я люблю, в що вірую, на що надіюсь...».

**Проза:** а) повісті, оповідання - «Люба-згуба», «Серце не навчити», «Хто винен?», «Штефан Славич», «Сафат Зінич», «Три як рідні брати», «Опришок», «Таліанка», «Безталанне закохання», «Дністрові кручі».

б) казки, байки, жарти – «Від чого море солоне?», «Глогорожечка», «Чортівська бочка», «Золота кісочка», «Хитрий кравець», «Бідолашко», «Чудатий кінь», «Милосердний хлопчик», «По ширості», «Горда качка».

**Драматичні твори:** «Довбуш, або Громовий топір і знахарський хрест», «Запечатаний двірник», «Як козам роги виправляють».

**Публіцистика:** стаття «Щоб не було запізно».

## 2. Сидір Воробкевич

**Поезія:** «Над Прутом», «Марійка із Розтік», «Гарна Волошка», «Заграй ми, цигане...», «Марно вік мій упливає», «Жнуть жінці там колосисте...», «У садочку на калині...», «Його я не любила», «Присягалась, що кохаєш...», «Як ми вірно ся любили...», «Де з журавлем криниця», «У тій Руській Молдовиці», «Клонить вітер всі тополі...», «Сива ненька говорила», «Однісіньке добре слово часом»;

«Збудилась Русь», «То моя Буковина», «Де серце моє», «Рідна мова», «Руська піснь», «То наші любі високі Карпати», «Рідний край», «Рекрути», «Там би я співав», «Напровесні», «Веснянка» («Куку! Куку!»), «Як пігнали новобранців», «Буковино дорога!», «Що старий Прут каже», «Пісне руська!», «Мій краю милий, дорогий!»;

«Мурашка», «Скаменіла багачка», «Жовняр», «В Італії», «Плакучий ліс», «Гостинець з Боснії», «Гуцульська доля» ;

«Світлий отче Харалампій...». «Сонце гріє, як в Сахарі...», «Монастир», «Якби-м знала, що ми возьме...», «У долині ставочок...».

**Проза:** оповідання – «Циганка», «Мість чорногорця», «Амбросій Остапкевич», «Турецькі бранці», «Наш театр у повітовому містечку Н.», «Мошул Николай Сучавський»;

«Чому Яремко Головатий став начальником Безглуздова», «Вісім чи дев'ять?», «Як безглуздів ці ставили млин», «Як у містечку Безглуздові розвелися оселедці».

**Драматичні твори:** «Гнат Приблуда», «Новий двірник», «Пан мандатор».

**Статті:** «Передне слово (до альманаху «Руська хата»)), «Музика українців [Буковини]».

## 3. Григорій Воробкевич

**Поезія:** «Сон», «Дума про руську землю», «До...», «Із сна ся здригнув...», «Розвилися цвіти-квіти», «Моя дума», «Берестечко», «Моєму любезному братику», «Над могилою Василя Продана», «Проклята керниця» та ін.

## 4. Омелян Попович

**Поезія:** «Рідний край», «Рідна хата», «До руської мови», «Живем, живем і житимем!», «До роботи», «До долі», «До ластівки», «На добраніч Юрію Федьковичу», «Соловієві України Миколі Лисенкові привіт», «Думка», «Сам на себе нарікаю», Із циклу «Безіменні», «Думка», «Поле і школа», «Великий і малий», «Непослушний Воробчик», «Цвіркун і муравель».

**Проза:** «Гроші», «Громадський вихованець» та ін.

### 10. Вірші, рекомендовані для вивчення напам'ять

1. Юрій Федькович: «Пречиста діво, радуйся, Маріє!», «У науці, у розраді...» (цикл «З округків»), «Рожа» («В неділеньку вранці...»), «Нива» (до слів «А я піду - як палата»), «Учіться!».
2. Сидір Воробкевич: «Над Прутом», «Рідна мова», «Веснянка» («Куку! Куку!»).
3. Григорій Воробкевич: один вірш на вибір.
4. Омелян Попович: «Рідна хата», «До руської мови».